

TAMA STARR: FEMINISM REACȚIONAR

Autor: Redacția Syntopic | 4 iulie 2023

Un articol de Tama Starr pentru Reason

Articol original: Reactionary Feminism

Recenzie la cartea *Who Stole Feminism?: How Women Have Betrayed Women* de Christina Hoff Sommers, New York: Simon & Schuster.

Războiul este pace. Libertatea este sclavie. „Realitatea obiectivă” este un mit invidios folosit de opresorii masculi pentru a-și perpetua dominația lor falohegemonică. *Big Sister* veghează asupra urmelor heteropatriarhale din discurs, iar pedeapsa este scurtă și severă. Coșmar futurist? Nu, ci lumea adevărată, prea adevărată a liceelor, facultăților și a instituțiilor publice – în curând și la locul de muncă, undeva lângă tine...

De la feminismul echității la feminismul de gen

În *Who Stole Feminism?: How Women Have Betrayed Women*, Christina Hoff Sommers, profesor asociat la Universitatea Clark, descrie apropierea mișcării odată cunoscută ca feminism de către cadre birocrate ale liniei de partid ce promovează o *agendă victimistă* și o revoluție bazată pe această victimologie, cu implicații serioase pentru lumea largă. Sommers trasează o distincție clară între „feminismul echității” (*equity feminism*), poziția clasică descrisă de sloganul foarte natural „Plată egală pentru muncă egală”, și „feminismul de gen” (*gender feminism*), miorlăiala auto-compătimitoare a unei armate de victime profesioniste care a ajuns să domine discuțiile asupra chestiunilor feminine. Corectitudinea ideologică, suprimarea obiecției sau mântuirea prin controlul gândirii și *fiat*-ul guvernamental sunt noua ordine a zilei... Sommers leagă liberalismul clasic al feminismului echității de *Convenția de la Seneca Falls*, din 1848. Organizatorii ei au recunoscut poziția lor privilegiată ca membri educați, elită a clasei de mijloc și și-au investit prestigiul și experiența în mișcarea aboliționistă, aflată în serviciul celor cu adevărat dezavantajați. Este greu să ne amintim azi că, de-a lungul celei mai mari părți

a istoriei, femeile au fost esențialmente proprietatea taților sau soților lor, lucru valabil încă azi în multe locuri din lume. Prea multe din femeile lumii rămân oprimate – exceptând locurile unde feministele fac cele mai multe plângeri. Dar femeile americane trăiesc cu aproximativ 10 ani mai mult decât omologii lor masculini, controlează mai mult de jumătate din averea națională și formează majoritatea studenților și alegătorilor. Scepticii încep să ridice dubii dacă este vorba de un grup cu adevărat îndreptățit la statutul de victimă... Niciodată un astfel de cerc privilegiat nu a mai fost reprezentat de un astfel de dispozitiv de revendicări pedante conform cărora un adevărat război se poartă împotriva lor. Niciodată nu au mai fost astfel intimidate media și guvernul încât să abandoneze într-un asemenea mod orice standard de obiectivitate... Este o ironie prea delicioasă: cum a ajuns un astfel de curent popular azi privilegiat, în termeni de avere, educație și putere politică, să fie reprezentat de purtători de cuvânt auto-desemnați și de o presă servilă drept un convoi de victime umile necesitând o protecție specială din partea unui guvern atotștiutor?

Industria feminismului victimologic

Sommers analizează temeliile filosofice ale mișcării victimologiei feministe, vizitând mai întâi universitățile, unde conformitatea lacătului este implementată sub numele de „diversitate” și „inclusivitate”. Ea discută testele ideologice care determină avansarea pe treptele carierei, „redefinirea cunoașterii” care aspiră să elimine supoziții patriarhale cum ar fi iluzia excelenței, și descrie modul în care educația a fost așezată în serviciul politicului și a terapiei de grup pe baze politice. Ea arată cum, cu suportul agențiilor guvernamentale, manualele de istorie au fost rescrise pentru a fi acomodate senzitivităților feministe, iar știința și matematica redefinite (și ridiculizate) ca „logică și raționalitate falocentrică”. Iar aceasta nu este o revoluție minoră! Mișcarea pentru transformările curriculare, arată ea, „a devenit, discret, o puternică forță, afectând școala americană la fiecare nivel, de la cel primar la cel universitar”.

Aceasta este acel gen de carte care te încântă în același timp în care te îngrozește. Sommers este devastatoare mai ales când demontează pseudo-statisticile pe care feminismul victimologic le utilizează ca să-și susțină pretențiile. Ea expune un număr de mistificări foarte influente, urmărind cu meticulozitate modul cum, repetate nereflexiv de către media, ele au devenit o parte din înțelepciunea populară primită de-a gata. Acestea includ, de pildă, gogoșa care spune că violența domestică crește cu 40 de procente în timpul meciurilor (complet lipsită de temeii, însă posturile TV rulează avertismente consiliind bărbații să rămână calmi...); sau statistica fantastică potrivit căreia 150.000 de americance mor anual de anorexie (de trei ori mai mult decât numărul anual de victime în accidentele rutiere, raportat la întreaga populație...!?!); sau un presupus studiu conform căruia abuzul domestic este responsabil de mai multe defecte la naștere decât toate celelalte cauze combinate (nici măcar nu a existat un astfel de studiu...). Ea mai discută, de asemenea, statisticile gonflate, datele eronate sau

imaginare folosite de avocații crizei violului, de promotorii stimei de sine și de birocrății echității de gen pentru a-și rula agenda auto-perpetuării. Nici un cititor al acesei cărți nu va mai servi de acum vreo astfel de statistică fără o bună doză de sare... Soluția întregii terori „falogenerice” este, desigur, un *control guvernamental sporit*; și merită notat că studiile pe care noua paletă de reglementări reformiste se bazează sunt realizate de aceleași grupuri de avocați și indivizi ale căror statistici închipuite alimentează poveștile alarmiste de presă. Este aceasta o conspirație conștientă? Probabil că nu. Feminismul de gen, așa cum arată Sommers, este acum o industrie, cu o generoasă finanțare pentru cercetare, cu grant-uri și cariere disponibile pentru cei ce își propun să dezrădăcineze noi moduri camuflate de oprimare. Există un singur *cartel de „experți” aprobați în domeniu*, devreme ce orice suspiciune față de noua ortodoxie oficială este etichetată ca sexism, reacționarism, înșelare. Nu este, deci, deloc ciudat că experții își apără terenul... Cercetarea meticuloasă a Christianei Hoff Sommers, tonul ei judicios ar trebui să o apere de acuzația de senzaționalism. Dar acest lucru nu se întâmplă. Ca o consecință a înțelepciunii ei, Sommers a fost supusă celor mai abjecte atacuri *ad feminam*, atât în presă (mai ales în neobosita corectitudine politică din *New York Times*) și în ceea ce trece drept conferințe academice feministe.

Dar Sommers nu este singura care critică *feminismul ginocentric*. Ea citează sceptici precum Iris Murdoch, Doris Lessing, Cynthia Ozick sau Camille Paglia, arătând cu acuratețe că cei mai mulți oameni rămân de partea bunului simț. La sfârșitul anului 1993, *Ms. magazine* a dedicat un întreg număr unei dezbateri îngrijorate: de ce atâtea femei refuză să se identifice ca „feministe”, în ciuda faptului că probleme *paleofeministe* cum ar fi plată egală la muncă egală, respect acasă și la locul de muncă sunt parte din textura vieții lor cotidiene. Răspunsurile livrate de comitetul de brahmani a variat de la mentalitatea „retrogradă”, *lesbiofobie* până la presupusa confiscare a mediei de către extrema dreaptă. Adevăratul răspuns, totuși, este că majoritatea oamenilor evită ideologia opresiunii, considerând-o filosofie pentru înfrânți. O critică frecventă adresată feminismului „liniei de partid” este că el nu a reușit să se adreseze nevoilor *reale* ale femeilor *reale*, luându-le de sus pe cele care au ales să facă din creșterea propriilor lor copii o „carieră”, și ignorând - dacă nu chiar denigrând - pe acelea care alegeau profesii tradiționale feminine, cum ar fi asistente medicale, învățătoare sau secretare. Iar pentru cele care au mers până acolo încât să-și negocieze feminitatea, cum ar fi chelnerițele, dansatoarele exotice sau prostituatele: la lagărul de reeducare cu ele! Din nefericire însă, nu putem fi toate mecanici de avion... Subtitlul ales de Sommers concretizează un argument clar. Misandria duce inevitabil la misoginie, devreme ce femeile ce nu pot adera la „linia de partid” sunt neapărat „colaboraționiste”. După moda foucauldiană, au internalizat opresorul... Astfel, femeile care aparțin Weight Watchers, Bisericii Catolice sau Partidului Republican, sau oricărei alte instituții identificate a opresiunii masculine, nu își cunosc propriul lor suflet: au fost colonizate de patriarhat și trebuie asistate de eliberatori auto-identificați, pentru a exorciza demonii interiori.

Feminismul ginocentric autoritar a deturnat feminismul liberal

Cu toată prefăcătoriea lui progresistă, *feminismul ginocentric* este profund „regresiv” (termenul aparține Cynthiei Ozick). Ca unii romantici din secolul XIX, ele împărtășesc o viziune asupra unei feminități ca întrupare a sensibilităților cele mai rafinate, mai apropiată de starea îngerilor decât de a oamenilor. Sexualitatea este ea însăși o forță construită de masculi în vederea terorizării femeilor, după cum se predă azi copiilor din grădinițe de către profesioniști ai monitorizării „de gen”. Exemplele citate de Sommers din mărturiile feministelor șocate în fața „discursului” masculin (fluierături, bancuri, apelative gen *puicuță*, dar chiar și în fața artei clasice sau abstracte) tind inevitabil – și hilar – către descrierea unui veritabil atac de paralizie... Revendicarea unei protecții speciale pentru femeile excedate de ceea ce li se permite acestor creaturi grosolane urmează în mod logic – dacă „logica” mai poate fi invocată... Completând cercul, redefinirea de către „gender”-feministe a cunoașterii, astfel încât aceasta să elimine verticalismul falohegemonic și să îmbrățișeze „modurile feminine de cunoaștere” ar confirma însă mai degrabă suspiciunea masculin-șovină că femeile gândesc mai degrabă cu pieptul, decât cu capul... Dacă feministele „de gen” sunt reacționare, cum sunt feministele echității, pionieri cum ar fi Elizabeth Cady Stanton („Nu cerem legi mai bune decât acelea pe care le-ați făcut pentru voi”), Mary Wollstonecraft („Aș dori să conving femeile să dobândească putere, atât trupească, cât și intelectuală”), sau chiar Christiana Hoff Sommers („Am fost obligată să scriu această carte pentru că sunt o feministă căreia nu îi place ceea ce feminismul a devenit”)? Este dezbaterea dintre conservatoare (primul val feminist, cum spune Sommers) și exponentele acestei noi epoci întunecate, cu autoritarismul, separatismul și vânătoarea lor de „vrăjitori”? Ciudat, dar ambele tabere reclamă, cu oarecare justete, termenul de „nou”, feministele „echității” încercând să smulgă mișcarea din extrema ei radicală, precum apare într-o recentă relatare din *Boston Globe* („Noua generație feministă provoacă Vechea Gardă”, 29 mai 1994); radicalele văd în principiile iluministe ce au format lupta inițială doar același vechi patriarhalism, doctrina periculoasă a individualității.

Probabil confuzia de limbaj reflectă confuzia asupra obiectului. Liberalismul democratic – toleranța reală asupra viziunilor diferite – poate supraviețui doar într-o atmosferă de civilitate și responsabilitate. Deoarece chiar noțiunea prietenoasă că toate opiniile sunt egal valide, prejudecata liberală împotriva „rostirii de judecăți”, invită confiscarea totalitară a controlului. Nu este clar dacă această direcție e reversibilă, așa cum vrea Sommers. Putem rememora multe exemple de mișcări revoluționare liberale, confiscate de radicali, dar recapturate de cei mai toleranți. Celor din urmă le lipsește, de obicei, „furia”, „nebunia luptătoare”, așa cum spune Eleanor Smeal, fosta președintă a NOW (Organizația Națională a Femeilor), de care sunt pătrunse războinicele ideologice. Feminismul liberal a fost deturnat de radicali datorită incapacității lui de a condamna spiritele neliberale, moderații nerealizând, că, precum în majoritatea revoluțiilor, ei vor fi primii împușcați. Nu este nou că toate revoluțiile își devorează odraslele. Deci, pentru

a răspunde întrebării din carte, nimeni nu a furat feminismul. Liberalele l-au dăruit. Abdicarea lor de la principii și frica de represiune, atât de bine documentată de Sommers, a pecetluit această tranzacție. Ceea ce ne miră este de ce îl dorește ea înapoi? În vreme ce argumentele ei sunt angajante, focalizarea ei – admirabilă, implicațiile acestei realități kafkiene sunt chiar mai profunde. Este mai important să salvezi *civilizația* de predatorii corectitudinii politice implementate cu forța de constrângere a statului, decât să salvezi... *feminismul*. Amenințarea libertății este mai largă decât amenințarea unei mișcări particulare. Scopurile propuse la Seneca Falls au fost în mare măsură împlinite, cel puțin în America, și se progresează chiar zilnic. Dar nivelul redus de acceptare a feminismului victimologic semnifică faptul că, precum orice capriciu intelectual, și acesta va trece. Dar efectele acestui stigmat otrăvitor sunt durabile. „Pentru o bună vreme”, scrie Sommers, „inspectorii care monitorizează problemele de gen (*the gender monitors*) vor rămâne în școli, în centrele feministe, la locurile de muncă – dar, din ce în ce mai mult, intruziunea lor va fi tot mai nedorită”. Nedorită, poate, dar legile, birocrății politici implementatori, redefinirea cunoașterii în favoarea intereselor politice și precedentele puse vor persista. Și cu toții, de la taximetriști și dansatori, până la mecanicii de avion, va trebui să plătim pentru asta.

Acest articol a fost publicat și în revista *Verso*, nr. 10, 2007.

Imagine: Unsplash